

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2021/1102

od 28. lipnja 2021.

o zahtjevu Komisiji da podnese studiju o stanju i opcijama Unije u vezi s uvođenjem, evaluacijom, proizvodnjom, stavljanjem na tržište i uporabom sredstava za biološku kontrolu beskrležnjaka na području Unije i prijedlog ako to bude potrebno s obzirom na rezultate studije

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 241.,

budući da:

- (1) Sredstva za biološku kontrolu prirodni su neprijatelji, antagonistični ili konkurentni organizmi ili drugi organizmi koji se upotrebljavaju za suzbijanje organizama štetnih za bilje, uključujući karantenske štetne organizme, izravno ili neizravnim kontroliranjem njihovih vektora, korova i invazivnih stranih vrsta bilja.
- (2) Za potrebe ove Odluke obuhvaćena su samo sredstva za biološku kontrolu beskrležnjaka poput insekata, uključujući mužjake sterilnih kukaca, vrste grinja i nematoda (BCA-ovi).
- (3) Države članice uvelike se razlikuju kada je riječ o njihovim pristupima i vrstama propisa koje primjenjuju na otpuštanje, evaluaciju i kretanje BCA-ova. Međutim, BCA-ovi ne poznaju granice i mogu se širiti izvan područja na koje su namjerno bili pušteni u svrhu suzbijanja organizama štetnih za bilje, korova i invazivnih stranih vrsta bilja.
- (4) BCA-ovi, koji se često upotrebljavaju u proizvodnji u staklenicima, imaju sve veću važnost u održivoj poljoprivredi i šumarstvu, posebice u provedbi integrirane zaštite bilja i ekološke poljoprivrede. Održivi poljoprivredni sustavi znatno doprinose prelasku Unije na održive prehrambene sustave, kako je utvrđeno u Komunikaciji Komisije „Strategija ‚od polja do stola‘ za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav” i Komunikaciji Komisije o „Europskom zelenom planu”, te uz potporu buduće zajedničke poljoprivredne politike. Uporaba BCA-ova u ovom kontekstu doprinosi smanjenju ovisnosti o kemijskim sredstvima za zaštitu bilja.
- (5) Cilj Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ je zaštititi Uniju od unošenja novih štetnih organizama te učinkovitije rješavati problem postojećih štetnih organizama. Politika zdravlja bilja sadržana u toj uredbi posebno je usmjerena na otkrivanje novih organizama štetnih za bilje diljem svijeta, sprečavanje ulaska takvih organizama štetnih za bilje na područje Unije te, u slučaju njihova unosa, rano otkrivanje i iskorjenjivanje.
- (6) Ulazak, udomaćivanje i širenje organizama štetnih za bilje mogu ugroziti održivost poljoprivrede, šuma, prirodnih okružja, bioraznolikosti i ekosustava. Globalna trgovina, kretanje ljudi, klimatske promjene i ekstremne vremenske pojave povećavaju raširenost štetnih organizama i fitosanitarne rizike. Nove egzotične vrste štetnih organizama također su prijetnja postojećim Unijim poljoprivrednim i šumarskim proizvodnim sustavima te autohtonoj flori i fauni. Unos prirodnog neprijatelja iz regije iz koje štetni organizam potječe može doprinijeti odgovarajućoj strategiji kontrole, ali može predstavljati rizik za autohtonu floru i faunu. Stoga je prije uvođenja bilo kojeg BCA-a potrebno provesti znanstvenu procjenu mogućih učinaka na zdravlje bilja i bioraznolikost, uporabom standardne metode, uključujući moguće neželjene učinke na vrste koje nisu ciljane, ekosustave i bioraznolikost općenito.
- (7) Jasno je da je uporaba BCA-ova sve veća jer je njihova potražnja sve veća među poljoprivrednicima, upraviteljima zelenim površinama i vrtlarima koji nastoje smanjiti svoju ovisnost o kemijskim sredstvima za zaštitu bilja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ (SL L 317, 23.11.2016., str. 4.).

- (8) Međunarodne organizacije, a posebice Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda putem Međunarodne konvencije o zaštiti bilja (IPPC) i Europska i mediteranska organizacija za zaštitu bilja (EPPPO) razvile su međunarodne fitosanitarne norme i smjernice za sigurnu uporabu BCA-ova te imaju važnu ulogu u razvoju normi za analizu rizika i istraživanje.
- (9) Proizvođači BCA-ova, uključujući mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) pružaju inovativna i posebna rješenja za zaštitu usjeva. Kontrola kvalitete BCA-ova ključan je zahtjev za osiguravanje njihove sigurnosti i učinkovitosti.
- (10) Dosljednijim pristupom među državama članicama mogao bi se olakšati razvoj sigurnih BCA-ova i njihov pristup tržištu. To bi pomoglo u stvaranju prilika za poljoprivredne i šumarske proizvodne sustave te za suzbijanje organizama štetnih za bilje, uz istodobno osiguravanje zaštite zdravlja i okoliša.
- (11) Vijeće smatra da je studija o stanju i opcijama Unije u vezi s uvođenjem, evaluacijom, proizvodnjom, stavljanjem na tržište i uporabom BCA-ova na području Unije potrebna za poboljšanje njihove dostupnosti i pristupačnosti za korisnike, uz istodobno jamčenje sigurnosti ljudi, životinja, biljaka, okoliša i opskrbe hranom, u skladu s Međuinsticijskim sporazumom od 13. travnja 2016. o boljoj izradi zakonodavstva ^(*), a posebice s njegovim stavkom 10. o primjeni članaka 225. i 241. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- (12) Takve opcije mogu uključivati procjenu potencijala za usklađivanje kriterija, postupaka i donošenja odluka u Uniji; za programe Unije za istraživanje, inovacije i širenje znanja te za pojačanu suradnju s relevantnim međunarodnim organizacijama kako bi se ubrzao pristup tržištu i povećala dostupnost BCA-ova; te za potporu ulaganjima, inovacijama i sigurnoj uporabi BCA-ova pri suzbijanju organizama štetnih za bilje, kao prvi korak prema usklađenoj definiciji šireg koncepta biološke kontrole,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Vijeće zahtijeva od Komisije da do 31. prosinca 2022. podnese studiju o stanju u vezi s uvođenjem, proizvodnjom, evaluacijom, stavljanjem na tržište i uporabom BCA-ova na području Unije. Trebalo bi evaluirati i mogućnosti usklađivanja postupaka na cijelom teritoriju Unije kako bi se olakšalo promicanje uvođenja BCA-ova i njihov pristup tržištu, podržalo ulaganje u BCA-ove i inovacije u tom području te doprinijelo sigurnoj uporabi BCA-ova, među ostalim ako su potrebni za kontrolu karantenskog štetnog organizma, kako su odredila tijela nadležna za zdravlje bilja.

Članak 2.

Vijeće zahtijeva od Komisije da podnese prijedlog ako to bude potrebno s obzirom na rezultate studije ili da na drugi način obavijesti Vijeće o svim mogućim mjerama daljnjeg postupanja u vezi sa studijom.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

^(*) Međuinsticijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

Sastavljeno u Luxembourg 28. lipnja 2021.

Za Vijeće
Predsjednica
M. do C. ANTUNES
